

Körösvidék

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Békéscsabán, Szent István-tér 18. sz.
A szerkesztőség telefon száma: 60.

Független
keresztény politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra 50 K, negyedévre 150 K,
félévre 300 K. Egyes szám ára 3 K.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

Lassu halál

Ugyátszik, ezt akarja látni az antant. — Abban akar kéjelegni, hogy végignézzon egy országot, amint ez lassan, de biztosan halad a sír, az elmulás, a dicstelen halál felé. Mert másra nem lehet magyarul azoknak a követeléseknek tömegét, amelyet az antanthatalmak Magyarországra, mint „jóvátételt” kivetettek. Nem is olyan régen, Európa közepén volt egy virágzó, boldog ország. Tele természeti kincsekkel, szépségekkel. Népe ezer esztendővel ezelőtt foglalta el azt s azóta nemcsak uralkodhatott rajta, hanem egy ezredévek minden viharán keresztül meg is védte azt vére hullásával s a földdel együtt megvédte a nyugati kulturát is. A szép országban béke és nyugalom volt. Békességben éltek itt a különböző nemzetiségű és nyelvű emberek, örülve a természetnek, a délibábos rónának, a csobogó patakknak, a vad rengetegnek, mindennek, amit ez a tündérország adott. Akik itt laktunk, úgy gondoltuk, hogy ennek az országnak örök lesz a léte. Olyan hatalmas volt itt az

élet lüktetése, úgy fejlődött, úgy nőtt ez az ország értékben, nemzeti kincsei, népének őseréjét olyan hatalmas arányokban kezdte bontogatni, hogy méltán mondhattuk a legnagyobb magyarral szent meggyőződéssel: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

De jaj! Jöttek a véres, a viharos évek, a szenvedések és gyászok szakadatlan egymásutánjai. Sok dicsőséget aratott a magyar. Hűségét, vitéségét, férfiúi erényét bámulta az egész világ. De a hosszú, kegyetlen tusában, amelyben mindig csak neki kellett elől lennie, elvérzett a magyar. És a megtorpan, kifáradt, agyongyötört népre ráterpeszkedett egy idegen rém. Vérző testtel, lassan, de szívós munkával megfertőzött lélekkel nem tudott már ellentállni. S az a nép, mely megvívott egyszerre négy külső ellenséggel, az egyetlen belső, de leggonoszabb ellenség előtt megtorpan és hagyta, hogy diadalt arasson felette a kommunista, vörös téboly.

Ami aztán jött, az csak természetes. A kegyetlen „győzők” számára könnyű préda lettünk. Jött Trianon és egyéb gyalázat. Ezerszer elsírtuk már.

Most aztán jön az utolsó döfés, a leghalálosabb, amelyből sohasem

remélhetünk feltámadást: a jóvátétel. Még ma sem tudjuk, hogy mennyi ez, de minden hivatalos cáfolgatás ellenére is látjuk már, hogy sokkal nagyobb hadisarcról álmodoznak ellenségeink, mint amennyit elbir ez a lerongyolódott, megcsonkított ország.

Nem egyéb ez, mint a trianoni burkolt halálos ítéletnek nyílt, bár lassu végrehajtása. Lassan szorítják nyakunkra a kötelet, minden nap csak egy alig-alig észrevehető csavarást eszközölnék azon. Csak aki látja, hogy a hurokban mint vergődik napról-napra kétségbeesetten a magyar nemzet, az tudja, hogy itt hóhérok dolgoznak.

Már is nyomorban vagyunk. A régi életnek csak árnyékát éljük. Az étkezésben hustalan napok, zsirtalan ételek, kiporciózott adagok jellemzik bus napjainkat, ruházatunkban a „fordítások”, lomtárból előkaparászott s megegyeszer megtalált cipők, függönyökből készült gyermekruhák, ágyneműből készült női ruhák hirdetik, hogy itt lassan, de biztosan halad a teljes anyagi romlásba egy nemrég még gazdag nép.

Most még ezeket a rongyokat is le akarják huzni rólunk. Mert ha végre kellene hajtaniuk a jóvátételi parancsokat, azt nemcsak a sok adót

fizetni tudók éreznék meg, de legkeservebben azok keserülnék meg, akik évek óta egyebet sem tesznek, mint adnak, életet, vért, munkát, idegeket... mindent.

Nem, ezt a halált nem lehet választanunk. Végre is ki kell mondanunk, hogy nem tudunk adni, hogy koldusok vagyunk, oda kell kiáltani a zsarnokok felé: nincs egy fillérem se. Nem hiszik el? Eljönnek érte?...

Hát jöjjenek és tépjenek le rólunk minden rongyot, vegyék el szánk elől az utolsó falatot is, itéljenek nyíltan éhhalálra — ha tudnak. Az életünk megvédéséhez azonban jöjjenek van! Ezt meg is fogjuk tenni. Mert méltóbb hozzánk — ha el kell vennünk — a dicsőséges halál, mint a lassu hóhérvérvétel való nyomorult kimulása.

De nem. Erre nem kerülhet a sor. Mert ha az antant kegyetlen és gonosz is, az ő akaratát teljesítő mégis csak emberek, akik csak nem lesznek pribékek. Nekik látniuk kell, hogy itt olyan nép lakik, amelyet minden hibája mellett sem szabad megölni.

„Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Amen.”

Apponyi-utcák

II.

Irtá: Fábry Károly

(1)

Kedves gyermekeim és kis unokáim! Telepedjétek le körül és folytassuk a multkor elkezdett beszélgetésünket — kezdi el a szót Kovács F. János uram. — Ha külön érdekel valami, szóljatok közbe és kérdezzetek.

A multkor már nagyon előhaladt az éjjel, hát csak röviden fejeztem be elbeszélésemet azzal, mielőtt keletkezett Csabán az Apponyi-utca?

Azt már bizonyára tudjátok, hogy az utcanevet nemcsak azért adják, hogy az emberek el tudjanak igazodni a városban, hanem nálunk Európában azért is, hogy bizonyos nevesebb embereknek emlékéit, nevét megtartsák, lehetőleg megörökítsék.

Amerikában nem követik ezt az óvilági szokást. Ott már számokat adnak az utcáknak és úgy jelölik. I-ső utca (street), II., V., X. XX. utca, vagy I. tér (I. square), IX., X. tér.

Azt mondod fiam, hogy ez nem helyes, a számokat könnyen felcseréli és elfeledi az ember.

Melyik az eszélyesebb és melyik a praktikusabb? azon most ne disputáljunk, nálunk nem annyira a praktikusság, mint inkább a kegyelet bír ebben döntő sullyal.

Csabán alig egy néhány éve, hogy a város rendezte az utca- és házszámozást. Amint tudjátok, azelőtt az úgy volt, hogy itt az I. kerületben, a

Bánszky-utca sarkán kezdődött az I-ső szám és úgy folytatódott végig, utcáról utcára tovább menve, a másik utcán visszafordulva a számozás egészen a felvégre, végig a 2492-ik házig egyfolytában.

Hogy még előbb volt-e rendes házszámozás és milyen? nem tudom, csak annyit tudok, hogy 1851 november 15-én tartott tanácsülésen indítványoztatott, hogy: „minden zavarok kikerülve legyenek, célszerű lenne a városi házszámozást külön, a szállóbeli házakat pedig szintén külön megtétni”, mely indítvány „sikerletténi” rendeltetett.

Ugyátszik, azóta a kanálisi, ó- és új szállók, kastélyi és megyeri szállók, Sikony, Kistrét, Nagyrét, Vandhát és Erzsébethely (Jamina) is külön házszámozással bírnak.

Magában Erzsébethelyen több lakház és házszám van most, mint volt 1845-ben a megváltás alá esett 746 zsellérházak száma.

1910-ben — nagyvárosi módra — minden utca külön sorszámokat és nagyobbbrészt új neveket is kapott. (Nagyobbbrészt azért mondjuk, mert pl. a Széchenyi-utca és Széchenyi-liget már 1860 aug. 13-án lett a „legnagyobb magyar” tiszteletére; a Kossuth Lajos-tér, illetve a Kossuth-szobor pedig 1905 szept. 17-én lett felavatva dr. Fábry Sándor megyei alispán diszes szónoklatával, Kossuth apánk fia: Kossuth Ferenc (és titkára: dr. Pallay Sándor), gróf Apponyi Albert, Zlinszky István, Smialovszky Valér, Fábry Károly, Hódy Gyula, Bernát István és számos más országgy. képviselők és Horvay János szobrászművész jelenlétében nagy ünnepség keretében, amint még arra bizonyára ti is emlékeztek.

Emlékezet okául jegyezzétek fel, hogy az Oroszázi-utca 1921 okt. 3. napján tartott közgyűlésen

lett „a magyar nemzeti eszme törhetetlen harcosa, s megszemélyesítője és a magyar nemzeti hadsereg megalkotója iránti tiszteletének, szeretetteljes hódolatának kifejezéséül HORTHY MIKLÓS nevével feldiszitve.

1910-ben kezdtek komolyan gondolni arra, hogy az új kereszteleknek örökítsék meg a községben szerepet viselt egyéneknek emlékéit is.

Ekkor jöttek arra rá, hogy azt az utcát, ahol az I-ső szám kezdődött, nevezzék el „Bánszky”-utcának, arról a Bánszkyról, aki Csabának új telepítések — állítólag — első birája volt.

Hát ugy-e ez szép volt?

A mellette levő utca „Zsilinszky” nevet kapott, ott lakott Zsilinszky Mihály, hosszú időn át volt bíró és onnan indult szépen emelkedő útjára ennek fia: Zsilinszky Mihály író, képviselő, közoktatásügyi államtitkár.

Igy lett: Nagy Antal-, Lepény János-utca az ilyen nevű birák után.

Boczkó Dániel volt követünk nevének megöröztetésére Boczkó-utca s megbecsültek papot a: Haan-, Péky-utcával, tanítókat: Sztraka, Vilim, Csorba, Vozárik stb. neveiknek megörökítésével.

Gondoltak közismert nemzeti nagyjainkra: Rákóczi, Bocskay stb., úgy a tudósok, költők és zeneművészekre is, így lett: Erkel Ferenc és Wagner Richard-utca (a Jaminában) és gondoltak filantropikus embereinkre is, így kapott dr. Réthy Pál volt községi orvos is, az általa szorgalmazott s részben létesített közoktatás körül kifejtett érdemei elismeréséül — utcát.

(Folytatása következik.)

Lapunk mai száma 8 oldal.

Tárgyalások a keresztény frakciók között

Budapest, márc. 24. A Huszár-Ernst csoport körében azt mondják, hogy az egyes keresztény frakciók között tárgyalások folynak a végből, hogy közös akcióra valamennyien egyesüljenek és Budapesten közös listákat állítsanak. Azonban alig van valószínűsége annak, hogy a megegyezés létrejött. Kilitás csak arra van, hogy esetleg megegyeznek Ernsték, Huszárék és Wolff Károlyék, a Haller-féle keresztény ellenzék pedig tovább is önállóan járja a maga külön utjait. A liberális polgári ellenzék körében tárgyalások indultak meg, amelyeknek az a céljuk, hogy ezek között a pártok között az egyöntetű eljárásra vonatkozólag megállapodásokat hozzanak létre.

Elmaradt a pénteki minisztertanács

Budapest, márc. 24. A ma este tervezett minisztertanács elmaradt. A kerületi beosztásról szóló rendelet kiadása is halasztást szenved. A kész rendelet tervezet szerint összesen 214 kerület lesz (köztük négy lajstromos) melyek összesen 244 képviselőt választanak.

Álhírek a kormány rekonstrukciójáról

Budapest, március 24. A kabinet rekonstrukciójával kapcsolatban újabb hírek keltek szárnyra. Ezeket a híreket a kormány részéről ma megcáfolták. Azt hangsúlyozták, hogy a forgalomban levő hírek csupán a kormányt támogató kereszténycsoport eltérítését célozzák.

Készül az új török béke

Páris, márc. 24. (MTI.) A Petit Parisien a keleti értekezlet lefolyásával kapcsolatban a következőket írja: Elhamarkodva ítélik az, aki azt hiszi, hogy a tanácskozásoknál minden simán megy és kilátás van a végleges megoldásra. A kisebbségi védelemnek kérdését az utóbbi hetek fejleményei ellenére már előre elintézték. Ugyanígy áll a dolog más nem kevésbé bonyolult kérdésekben, mint amilyen a tengerszoros kormányzata, Konstantinápoly kiürítése és a thráciai határ meghatározása. Az értekezlet véleménye szerint Törökország csak akkor fogja aláírni a fegyverszüneti szerződésekre vonatkozó javaslatot, ha előbb már ismeri a szövetségesek valamennyi javaslatát.

Az angolokkal szemben fennálló tartozások rendezése

Budapest, márc. 24. A kormány külön pénzügyi egyezményt kötött az angolokkal a magyar állampolgárok háboru előtti tartozásainak rendezéséről. Az egyezmény értelmében az első részletet a jövő hét péntekéig vagyunk kötelesek átutalni Londonba és pedig 150 ezer angol font értékben, a másik részlet ugyancsak ennyi összegről szeptember 30-án esedékes.

Nincs árvíz Karcagon

MTI jelenti: A reggeli lapokban elterjedt ama híresztelésekkel szemben, mitha Kisujszállás és Karczag környékét árvíz veszedelem fenyegetné, illetékes helyen megállapították, hogy belvizek levezetésének akadályja nincs, Karczagon pedig a 40 ezer holdból csak néhány hold van mindössze víz alatt, melyeknek elvezetése szintén csak rövid idő kérdése. A víz az őszi vetésekben sehol nem tett kárt.

Gerarr, amerikai nagykövet cikke Európa békéjéről

„Magyarország bosszútól ég”

Newyork, március 24.

A Newyork Times március 5-iki számában igen érdekes cikk jelent meg James W. Gerarr volt berlini amerikai nagykövet tollából. Gerarr egyik mozgója volt a Wilson kormányzatban a háborus pártnak. A cikk Lloyd Georganak azzal az eszméjével és ajánlatával foglalkozik, hogy a világ hadviselt népei, úgy barátok mint ellenségek, kössenek 10 évre világ *Treuga Deit* és ezt a 10 évet fordítsák gazdasági viszonyaik helyreállítására, belső nemzeti erőforrásaik megerősítésére, azután jöjjön, aminek jönnie kell. Magyarországról a következőket írja:

„Európa levegőjében, földjében, még a fü növényében is van valami, ami a népek között gyűlöletet teremt. Nemcsak Franciaország nagy hadserege fenyegeti a világot, hanem délkeleti Európában is örökké csaholnak a háboru kutyái. Ausztria pillanatnyilag számba nem vehető elem, de Magyarország revansolni akar. Magyarországot olyan nagy területétől fosztották meg, hogy békétlen és bosszútól ég. Ha a forradalom bármely pillanatban behozza a monarchikus rendszert, amelyet a magyarok kívánnak, az új király minden erejével vissza akarja majd nyerni Magyarország elvesztett földjét!”

KÜLFÖLD

Megszakadnak a londoni külügyi tárgyalások

London, márc. 24. (MTI.) A külügyminisztérium épületében tartott tanácskozás f. hó 27-én megszakadt, mert az olasz külügyminiszternek a belga király olaszországi látogatása miatt 28-án Rómába kell érkeznie.

Agyonlőtt német csendőr

Hambora, március 24. (MTI. Wolff) Két belga nyomozó egy, a hamburgi vonalon utazó német csendőrt igazolásra szólított fel s midőn az megkérdte, hogy miért igazoltatják, a nyomozók a vonatról lerántották és a pálya mellett agyonlőtték. A csendőr még ellenállást sem fejtett ki, mert a szájában félig elszívott rigarettát találtak.

Az angol követ a német kancellárnál

Berlin, márc. 24. (MTI. Wolff) Wirth birodalmi kancellárt az angol követ a tegnapi napon meglátogatta. A birodalmi sajtója ezt a tényt osztatlan tetszéssel kíséri és megállapítja, hogy úgy látszik eljött az ideje a kedvező megítéléseknek.

Kemal bég lehetetlennek tartja a fegyverszüneti feltételeket

Bécs, március 24. (MTI.) A Neue Freie Presse jelenti: Jussuf Kemal bég az angorai kormány képviselője a külügyminisztériumok határozatát sérelmesnek találja, mint-hogy a szövetséges hatalmaknak a törökök megkerülésével táviratozták meg a külügyminisztériumok határozatát. A fegyverszüneti feltételeket lehetetlennek tartja, mert Kisázsianak a görögök általi kiürítéséről abban említés sem tétetik.

Bosszu a német csendőr meggyilkolásáért

Achen, márc. 24. MTI. Ruhr-Orthból jelentik, hogy a Walsumba vezető-uton épített villamos járaton két német, kiknek sikerült megszökniük, revolverlövészekkel meggyilkolt egy belga főhadnagyot. A hatóságok véleménye szerint a gyilkosság retorzió a belga nyomozók által meggyilkolt német csendőrért.

Szerbiában összeírják a fegyvereket

Belgrád, március 24. (MTI.) A belügyminiszter a mai napon rendelettel fordult a kerületi főnökökhöz, amelyben felszólítja őket a polgárok fegyvereinek összeírására.

Erősbödik az olasz kikötőmunkások sztrájkja

Róma, márc. 24. (MTI.) A kikötőmunkások sztrájkja erősbödött és különösen Genuában annyira erős, hogy a sztrájkközi-bizottság jelentése szerint még hajókat sem engednek be a kikötőbe.

A németek tiltakoznak a Visztula-határ ellen

Berlin, március 24. (MTI.) A birodalmi tanács és a porosz kormánytanács elhatározta, hogy tiltakozik a Visztula-határ megállapítása ellen, illetve az ellen, hogy Keletporoszországot elzárják a Visztula partjától.

Nem várható a szovjet bukása?

London, márc. 24. (MTI.) A Temps jelenti: Coodry, az orosz éhínség ellen küzdő amerikai megbízott Oroszországból visszaérkezett. Utjáról részletesen beszámolt és kijelenti, hogy tapasztalatai szerint a közel jövőben nem lehet számítani a szovjet bukására.

Irországban még mindig nincs nyugalom

Belfast, március 24. (MTI., Wolff) A zavargások újra megismétlődtek. Tegnap este a katolikus templomban ismeretlen tettes bombát dobott, azonkívül 8 férfi négy rendőrt megtámadott, lefegyverzett és megölt.

Mi van ma?

1922. márc. 25., szombat

R. kath.: Gyümölcsoltó Boldogasszony
Prot.: Gyümölcsoltó Boldogasszony.
Napkelte 5 óra 56 perckor
nyugta 18 óra 17 perckor (6-17).
Holdkelte 4 óra 31 p. (reggel)
nyugta 15 óra 28 perckor (délután).
Délután 3 órakor Urmánczy programbeszéde Gerendáson.
Délután fél 8 órakor Színházi előadás.

1922. márc. 26., vasárnap

R. kath.: Laetare Prot.: Manó.
Nap kel 5 óra 54 perckor,
nyugszik 18 óra 18 perckor.
Hold kel 4 óra 56 perckor,
nyugszik 16 óra 29 perckor
Dél előtt 9 órakor Csepelgőptulajdonosok gyűlése a Fehérbárányban.
Délután 3 órakor Urmánczy programbeszéde a Csirkepiacon.
Délután 5 órakor Urmánczy programbeszéde Erzsébethelyen.
Délután 5 órakor Evang. Nőegylet bűnti felolvasása a főgimn. tornateremben.
Este 8 órakor A Honvédelmi Párt vacsorája a Háromnyolcasban.
Délután 3 órakor a Békéscsabai Keresztény Daloskör évi rendes közgyűlése az Ipartestület helyiségében.
Este fél 8 órakor színházi előadás.

1922. március 27., hétfő

Róm kath.: Dam. János. Prot.: Hajnalka.
Nap kel 5 óra 52 perckor,
nyugszik 18 óra 20 perckor.
Hold kel 5 óra 20 perckor,
nyugszik 17 óra 30 perckor.
Este fél 8 órakor Színházi előadás.

Szokratáviró a Montblanc csucsán

Páris, márc. 24. MTI. A Figaro közlése szerint a Montblanc csucsán szokratáviró állomást létesítenek. Az állomás főleg tudományos célokat fog szolgálni, de alkalomadtán hasznos szolgálatot tehet a veszélyben levő turistáknak is.

Beliczey Géza és Kállay Ödön kitüntetése

A napokban csak rövidke hír formájában jelentettük, hogy városunk két kiváló, köztisztelőben élő polgára magas kitüntetésben részesült: *bajczay Beliczey Géza* nagybirtokost, a Békésmegyei Gazdasági Egyesület elnökét, az *Omge* alelnökét stb. és *nagykállói Kállay Ödön* magy. kir. földmivesséskolai igazgatót a Kormányzó ur gazdasági főtanácsossá nevezte ki.

Megyeszerte őszinte örömet keltett a hír, mert nevezettek valóban rászolgáltak évtizedek óta kifejtett működésükkel a legmagasabb kitüntetésre.

Bajczay Beliczey Géza neve nemcsak Békéscsabán és a megyében, hanem az ország gazdasági szakköreiben mindenütt ismert. Hosszú közéleti pályafutása jóformán szakadatlan küzdelem, melyben gazdátársaiért, de még inkább a magyar mezőgazdaság fellendítéséért harcolt mindenkoron önzetlenül, fáradhatatlanul. Méltán emelte őt 21 évvel ezelőtt a megye gazdátársadalma a Békésmegyei Gazdasági Egyesület elnöki székébe. És Beliczey Géza beigazolta, hogy a bizalom a legjobb irányba nyilvánult meg. Mint a Gazdasági Egyesület elnöke, mindenkori leghathatósabban kelt sikra a békésmegyei mezőgazdasági ügyek védelmében. Erdemeit az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is gyönyörűen honorálta, amikor Beliczey Gézát alelnökének választotta meg.

Békéscsaba társadalma iránta való bizalmának szép tanujelét adta, amidőn az utolsó országgyűlésre őt küldötte követnek. A forradalmak után visszavonult Beliczey Géza a politikától, hogy minden energiáját a gazdasági ügyeknek szentelje.

Gazdasági főtanácsossá való ki-nevezése őszinte örömet keltett nemcsak a gazdák, hanem a megye egész társadalmának körében.

A másik kitüntetett nagykállói *Kállay Ödön* m. kir. földmivesséskolai igazgató nem kevésbé méltó a gazdasági főtanácsosi címre. Harminchárom éve áll a magyar gazdasági élet fejlesztésének szolgálatában, mint az ország egyik legkiválóbb gazdasági tanára. E 33 évből egy negyedszázadot töltött a békéscsabai földmivesséskola élén, melyet kiváló magas színvonalra emelt. Ez év május 17-én lesz huszonöt esztendője, hogy Debrecenből Békéscsabára került s nemcsak a reá bizott intézetet vezette tökéletesen, hanem a csabai társadalomnak is egyik legszimpatikusabb, legtiszteltebb tagjává lett. Az iskolán kívül is mindig rendelkezésére állt tudásával, szakismeretével a köznek. Gyakran tartott előadásokat s ahol csak alkalma nyílt önzetlen lelkesedéssel szolgált a elsősorban a gazdasági ügyeket, de általán minden nemes és hazafias ügyet.

Érdemei elismerésül a *Ferencz József rend lovagkeresztjét*, a háboru alatt pedig mint az iskolájában fenntartott kórház vezetőjének, a *II. osztályu polgári hadi érdemkeresztet* ajándékozta Kállaynak a legfőbb hatalom.

Mindkét kitüntetés olyanok jutott, akiknek nemcsak eddigi munkájuk, hanem bizonyára ezután tevékenységük is igazolni fogja, hogy valóban méltóak a gazdasági főtanácsosi címre.

Tanácsülés

A pénteki tanácsülésen iparigazolványt kaptak:

Marotye György, Almási Mihály és Mózes Bertalan cipész, Beregszászi András ács, Grünwald Kálmán és Tsai fakereskedő, Mazan János baromfi keresk. Novák Andrásné fémhőműgyártó, Kornai Lajosné toll, Patay Pálné ruhanemű keresk. Nemes Mariska kalapos, Békésmegyei Kereskedelmi Bank Rt. bank, Veres és Roten ügynökség, Rosenbaum Jolán előnyomda, Frindt Lászlóné női szabó, Gyuricsek Pál szállító. Elutasították Jakusovszki Jánosné kérelmét.

Építési engedélyt kaptak: Lipták György, Szudár György, Brlik Mátyás, Krizsán János és Kokavecz György.

Részletes tervek a Maros vizirejének kihasználására

Makó, márc. 24.

Jelentettük, hogy komoly akció indult meg a Maros hatalmas vizirejének értékesítése érdekében. Az erre vonatkozó tárgyalások ma már annyira előre haladtak, hogy azok alapján ismertethetjük a létesítendő művek általános tervezetét.

A terv az, hogy a Maros folyónak Makó-szegedi szakaszán villamosáram fejlesztése céljára négy vízerőműtelep létesíttessék, amelyek együttvéve átlagosan mintegy 12.000—14.000 lóerőnyi energiát termelnek hozzávetőleges számítás alapján. A létesítési költség az előzetes kalkulációk szerint körülbelül egy milliárd koronára tehető. Ezt a tőkét Szakáts Gábor mérnökkel összekötésben álló és a világszerte ismert „Deutsche-Bank” érdekkörébe tartozó pénzcsoport ruházná be, amely pénzcsoport Csanád- és Torontálvármegyékkel, valamint Szeged sz. kir. várossal együtt részvénytársaságot alakítana akként, hogy a három megnevezett törvényhatóság megszerezze a vizierőművek és a villamos áramfejlesztő telep engedélyét, amely engedély a részvénytársaság vagyonába dologi betétként vitetnék bele s annak idején ilyenként értékeltenék a három törvényhatóság javára úgy, hogy a törvényhatóságok az engedély megállapítandó értéke erejéig ingyen részvényeket nyernének tulajdonul.

Egyelőre a legközelebbi teendő a részletes tervek mielőbbi megszerzése és bemutatása volna. Hozzávetőleges szakértői számítás szerint a részletes tervek elkészítése és általában az engedély kérelmezésének előkészítése 5 millió K költséget és körülbelül egy évi időtartamot igényel.

Emelni akarják a földadót

Budapest, március 24. A pénzügyminiszter régen bejelentette, hogy a jelenlegi adórendszer át dolgozza. A földadó — szerinte — nálunk igen alacsony és egyáltalán nincs arányban a mezőgazdaság teherbírással. A gazdák értesülése szerint a földadó annyiban fog módosulni, hogy a mostani kulcs kétszeresére emelkedik.

Csonka Magyarország — nem ország.
Egész Magyarország — mennyország!

Rablógyilkosság Békésen

Kiirtottak egy földmives családot

Békés, március 24.

Borzalmas gyilkosság híre közli velünk hivatalos rövidséggel a rendőrség. **Péntekre virradó reggel átmetszett torokkal, holtan találták házában Kovács János békési lakost, feleségét és Julianna nevű 20 éves leányát.**

A borzalmas családirtás közelebbi részletei egyelőre ismeretlenek. A csendőrség erélyes nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítése és a gyilkosság részletes körülményeinek felderítése céljából. Valószínű, hogy Kovács és családja rablógyilkosság áldozatai.

A vidéki választókerületek beosztása

Budapest, március 24. Ma délután gróf Klebelsberg Kunó felkereste Bethlen miniszterelnököt, akitnek bemutatta a vidéki kerületek beosztásának tervezetét. Összesen 244 képviselő lesz, akik közül 214 kerületenként választanak, 30 pedig a négy lajstromos kerület választása révén jut be a nemzetgyűlésbe. A 30 képviselő közül 25-öt Budapest székesfőváros, ötöt pedig Budapest környéke választ. A miniszterelnök magáévá tette az előterjesztést és a kerületi beosztások tekintetében sem eszközölt a tervezeteken változtatásokat.

A német kommunisták csatlakoztak a szocialistákhoz

Berlin, március 24. (MTI) A kommunista munkaközösség birodalmi vezetősége a Freiheitban felhívást tesz közzé, amelyben tudatja, hogy csatlakozott a függetlenségi szocialisták pártjához és a kommunista munkaközösség tagjait felszólítja, hogy ők is álljanak ennek a pártnak a táborába. A felhívás felszólítja a németországi kommunista pártnak és szociáldemokrata pártnak tagjait is, hogy állítsák helyre a proletáriátus egységes arcvonalt és egyesüljenek a független szocialisták pártjával. A független szocialisták központi vezetősége szintén közleményt tesz közzé, amelyben csatlakozik ehhez a felhíváshoz és a maga részéről azzal a nyomatékos kéréssel fordul a párt-hívekhez, hogy töröljék ki tudatukból a legutóbbi évek harcainak emlékét, mert a mostani óra azt parancsolja, hogy átmeneti osztály alapján álló szocialisták valamennyien ismét egyesüljenek.

HIREK

— A főispáni beiktatás. Mint értesülünk, Brandt Vilmos főispán hétfői beiktatása alkalmából rendezendő bankett nem este, hanem délután lesz. Akik Csabáról részt akarnak venni, ebbeli szándékukat jelentsék be a városháza 8. számú szobájában.

— A Róm. Kath. Leányegyesület elnöksége kéri tagjait, hogy f. hó 26-án d. u. 3 órakos a Herkely iskolában teljes számban feltétlenül jelenjenek meg a Szociális Misszió és a Leányegyesület által rendezendő estély megbeszélése végett. Az Elnökség.

— Folyó hó 26-án, vasárnap hajnalban 2 órakor a villanytelepi nagykérmény tisztítása miatt megszünik az áramszolgáltatás.

— Épül a fürdő. A békéscsabai fürdő r. t. árlejárást hirdetett az uszoda, a kabinok és a fürdővendéglő felépítésére. Ot árajánlat érkezett be. Ezek közül legolcsóbb a Molnár Jánosé (1,823.000 K) fokozatosan drágábbak a Globus r. t., Belanka Mihály, Bányai András és a Pick Nándor (2,233.500 K) ajánlatai. Az árajánlatokat a részvénytársaság igazgatósága még április 1-e előtt bírálja el, hogy a munkálatok minél hamarabb megindíthatók legyenek. Az építkezésnek annál inkább meg kell indulnia, mert a társaság június hó 15 re meg akarja nyitni a fürdőt. Az ártézi kut furására is hirdetett pályázatot a részvénytársaság. Erre vonatkozólag az árajánlatok f. hó 27-ig adandók be. Az árajánlatok felett hamarosan fog dönteni az igazgatóság. Így remélhető, hogy a régen óhajtott fürdő tényleg megnyílik a nyáron Békéscsabában.

— A Daloskör közgyűlése. A Békéscsabai Keresztény Daloskör folyó évi március 26-án vasárnap délután 3 órakor az ipartestület helyiségében dr. R. menár Elek elnökléte alatt rendes évi közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: Évi jelentés, zárszámadás, indítványok és tisztújítás.

— Az egységes párt irodája a Fiume szálloda első emeleti 6. sz. szobájában van (a lépcsőtől balra az első ajtó), ahol minden a párt ügyeit illető dolgokról felvilágosítást nyújt egész napon át a párt intézőségére.

— Brassói Greising Albert műfogász tanulmány utjáról visszatért és rendelését megkezdte.

— Hirtelen halál. Szabó János 52 éves békéscsabai földmives pénteken délután fél 2 órakor a Hunyadi téren összeesett és meghalt. A kórházba szállították, ahol megállapították, hogy halálát szívizélhűdés okozta.

— Értesítés. A MOVE. főosztálya értesíti tagjait, hogy áruüzlete f. hó 27-én, hétfőn árubevásárlás miatt egész nap zárva marad.

— Kifogott hidpillér. A kunszentmártoni Kőrös-híd több pillére a vízáradás kezdetén eltűnt. Elvitte a víz Most Hódmezővásárhelyről azt jelentik, hogy a hidnak egy 60—70 mázsa pillérjét a Tisza a mártélyi fokba sodorta be. A halászkok a pillért biztos helyen kikötötték.

— A határmegállapító bizottság Szegeden. A határmegállapító bizottság 24-én Szegedre tette át székhelyét. A határmegállapító bizottságnak alkalmá volt meggyőződni, hogy a déli megszállott területek a szerb csendőrség terrorja alatt nem nyilváníthatta meg szabadon érzelmeit.

INGYEN HIRDETHET

A KŐRÖSVIDÉKBEN
MINDEN ELŐFIZETŐ

Havonként egyszer minden előfizető 10 szőig terjedő hirdetését az apróhirdetések között teljesen díjtalanul közöljük.

Apróhirdetések

Egyszeri hirdetés 10 szőig 25 korona, azonfelül minden szó külön 2 korona. Az összeget levélbélyegben is lehet beküldeni a kiadóhivatal címére. Minden előfizető havonta egyszer adhat fel díjmentesen egy apróhirdetést a hétköznapokon megjelenő számokban. Állástkeresők hirdetései díjtalanok.

Órásüzlet nyitására megfelelő összeggel bíró társat keresek. Cim a kiadóhivatalban. 884-3

Piros és fehér bokorrózsa, valamint különböző színű magastörzsi rózsza kapható a Katalinkertben Szarvasi-ut 75.

Békéscsaba legforgalmasabb helyén egy üzletnek, vagy műhelynek alkalmas épület eladó. Cim a kiadóban. 915

Egy C klarinett és egy brácsa hegedű olesón eladó Irányi-u. 14. sz. alatt.

Kovács segédet és tanoncot felvesz Ratay György Kovács Szt. László-uta 8. szám. 922

Eladó ház. Sziv-utca 4. szám alatti, négy külön lakásból álló modern ház eladó. Feltételek megtudhatók dr. Tarján (Sztraka) ügyvéd irodájában Irányi-utca. 873

Eladó két garnitúra 8. HP. cséplőgép, 1 magánjáró és egy húzó. Erdekoldni lehet II., Or-utca 10. sz. 903

Gyümölcsfa oltvány kapható mindenféle faj megtekinthető IV. ker. Berényi-ut 67. sz. (1—2) 916

Gazdatiszt 6 évi gyakorlattal szakmájában teljesen jártas ispáni, segédtiszt vagy bármily nemű bizalmi állást keres. József Ignác Orosz háza közszékháza. 919

Tiszta rongyért tüzelésre is alkalmas papirhulladékot ad lapunk kiadóhivatala.

Földmivesiskolát végzett 32 éves nős ember szakmába vágó bármilyen állást elvállal. Adamik Lajos Szentotonyia II. 394. sz. 920

Uj nád kapható Bányai Györgynél Prónai-utca 17. (1—2) 925

Keresek igényjogosult megbízóim részére 1—3 szobás lakásokat. Lakáscserét gyorsan lebonyolít Fekete iroda Petőfi-utca 6. 924

Adás-vételt leggyorsabban lebonyolít Fekete iroda Petőfi-utca 6. 925

Eladó Corvin u. 14. szám alatti félház. Azonnal beköltözhető. 927

Eladó egy erős igáskocsi és egy stráfkocsi egy ló után. Szarvasi-ut 41/1 928

Gyümölcs csemeték, ribizli, málna, gazdasági fák, diszcserejék kaphatók újabb szállítmányból a Jégművek telepén. 930

Üzlethelyiségek három raktárral, udvarral nagyforgalmu helyon bérbé kiadó. Bővebbet az Alföldi Mezőgazdasági R.-T.-nél Andrassy-ut 2 931

Eladó 1 tábori tüzhely, 1 géprúd vasalva, 1 pár dob, balancirozó bak, pár kiló hengerolaj és egyes darab vasak. I., Egressy-utca 28. 933

Harminc hold prima hereföld Endrőd község határában egész évre kiadó. Cim a kiadóban. 932

Eladó 6 hold buzával bevettve Fúrjensen. Ertekezni lehet az Erzsébethelyi Fogyasztási Szövetkezetnél 934

Bérbe veszek 2 hold lucerna földet. Andrassy-ut 14. Gubicza Károly

Legrégibb és legnagyobb gyár a szakmában a Pyram cipőkrémgyár

— **Cséplőgéptulajdonosok gyűlése.** A békéscsabai cséplőgéptulajdonosok e hó 26-án, vasárnap d. e. 9 órakor a Fehér Bányában gyűlést tartanak. A tárgysorozaton szerepel a szén beszerzés és különböző indítványok. A cséplőgéptulajdonosok saját érdekében feltétlenül jelenjenek meg.

— **Lakáshivatali bírák fizetésrendezése.** Az országos bírói és ügyészi egyesület tegnapi gyűlésén foglalkozott az országos lakáshivatalnál szolgálatot teljesítő bírák helyzetével és fizetésük szabályozásának kérdésével. Az egyesület nem tartja megengedhetőnek bírák beosztását a lakáshivatalhoz addig, míg a fizetés kérdése rendezve nincs.

— **Pályaudvari Missziók újjászervezése.** A belügyminiszter értesítette a vármegyét, hogy a Katolikus Háziaszonyok Országos Szövetsége, majd később a Pályaudvari Missziót Fenntartó Egyesület Országos Szövetsége a háborút és forradalmakat megelőző időkhöz missziót tartott fenn, melynek célja az volt, hogy az egyedül utazó fiatal leányokat megóvják a veszedelmektől, melyek őket úgy erkölcsi, mint vallási tekintetben utazás alkalmával idegenben fenyegetik s nekik oltalmat, megfelelő otthont, utbaigazítást, esetleg ideiglenes segínyt nyújtson és amennyiben állás nélkül lennének, őket megfelelően elhelyezze. Az Országos Katolikus Népszövetség most a Katolikus Pályaudvari Missziót újjászervezve ismét életbe kívánja léptetni. A belügyminiszter ezt az akciót a legmesszebbmenő támogatásba ajánlja a vármegyének.

— **Napfogyatkozás lesz március 28-án.** Március 28-ára részleges napfogyatkozást hirdetnek a naptárak. Méretei jóval kisebbek, mint a tavalyié. Most a nap átmérőjének csak 43/100 része lesz elsötétítve, míg az elmúlt évi április 8-ára eső fogyatkozásnál 70/100 rész jutott árnyékba. Érdekes ennél a fogyatkozásnál, hogy a napkorong elsötétedése alulról, a legdélibb pontján kezdődik. Ott lép be először a sötét ujhoid a fényes napkörbe. Mivel a hold nyugatról keletre, jobbról balra végzi mozgását, azért a napkorong délkeleti része merül fokozatosan sötétségbe; de csak 71 percig nő a nap fogyatkozása: 3 ó. 37 p. éri el tetőpontját. Ettől kezdve gyorsan tisztul a napkorong. 66 perc múlva eltűnik a sötétség utolsó nyoma.

— **Az Evang. Nőegylet bőjti előadása.** A békéscsabai Evang. Nőegylet holnap, folyó hó 26-án (vasárnap) délután 5 órakor tartja első bőjti vallásos délutánját a főgimnázium tornatermében. A vallásos délutánon dr. Szelényi Ödön teológiai tanár fog felolvasni a *keresztény női eszményről*. Az Evang. Leányegyesület tagjai szavalatokkal fogják változtatossá tenni a délutánt.

— **Változás a GOK vezetésében.** A közlekedési miniszter, mint értesülünk, a békéscsabai GOK kirendeltség vezetőjét székelyföldvári Szilágyi Ferencz szolgálaton kívüli viszonybeli századost, kirendeltségi vezetői minőségben Szombathelyre helyezte át és a békéscsabai kirendeltség vezetésével dr. Keith Ferencet, Udvarhelyvármegye menekült főjegyzőjét bízta meg.

— **A pusztaföldvári tanítói állás betöltése.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Barna Béla pusztaföldvári róm. kath. tanító megválasztását megerősítette, illetve a választást jóváhagyta. Nevezett a lemondott Potyondy Imre helyett választották meg.

— **A nyíregyházi képviselő-jelölt Békéscsabán.** Ilyen cím alatti cikkünkre vonatkozólag az Országos Központi Hitelszövetkezet a következő helyreigazítás közlésére kérte fel lapunkat: A „Körösvidék” f. évi március hó 17-én megjelent számában „A nyíregyházi képviselő-jelölt Békéscsabán” című cikkben említést tesz egy Wagner Gyula nevű személyről, aki — a cikk szerint — mint az O. K. H. központi megbízottja látogatta meg a csabaiakat, „hogy tájékozódjanak az ottani politikai viszonyok felől” és ebben a „minőségben” különféle politikai nyilatkozatot tett. Az O. K. H. igazgatósága szükségesnek tartja kijelenteni, hogy Wagner Gyula nevű alkalmazottja, vagy megbízottja nincsen és hogy senkinek megbízatást nem adott és nem ad, hogy az ő nevében politikai ügyekben eljárjon. Az O. K. H. mint fontos közérdekű hivatást betöltő közgazdasági intézmény a politikától teljesen távol áll s tiltakozik és hivatalosan eljár minden oly ügyekkel szemben, amely az ő nevével visszaélve, a magyar hitelszövetkezeti mozgalom tekintélyét akarja jogszabályon felhasználni bármilyen politikai akció előnyére, vagy rovására.

— **Anyakönyvi hírek.** Meghaltak: Szabó Zsófia rkath. 6 hónapos, tüdőgyulladás. Spicz Katalin izr. 2 hónapos, állgörcs. Valackai András ág. ev. 79 éves, bélhurut. Takács János ref. 76 éves, végelgyengülés. — Házasságot kötöttek: Kazamér Lajos Nagy Juliannával, Rác András Zoltán Burai Jozseffal, Répási István Zsibrita Ilonával. — Születtek: öt fiu, egy leány.

— **Szegeden rövidesen megkezdődik a városi lakásépítés.** Szegedről jelentik: Szegeden a város 160 kislakást épít, amelyek közül 12 háromszobás, 48 kétszobás és 100 egyszobás lesz, 68 lakás ezekből Újszegedre kerül. Az építkezések egy hónapon belül feltétlenül megindulnak és két hónap alatt okvetlenül befejeződnek.

— **Moziengedélyesek figyelmebe.** A belügyminiszter elrendelte, hogy a mozgófényképezem engedélyesei az engedélyokiratban előírt jótékony célú előadások bevételéből származó márciusi és áprilisi tiszta jövedelmet a József kir. herceg Szanatórium javára az illetékes elsőfokú rendőrhatalóságnál legkésőbb május hó 10-éig fizessék be.

— **Elfogott magyar birtokos.** Pécsről jelentik: Az eszéki rendőrség folyó hó 11. napján, szombaton letartóztatta Schlécher Ákos baranyavármegyei földbirtokost, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy egy, a jugoszláv állam érdekei elleni akcióban tevékeny részt vett s magyar megbízásból kémkedett. Schlécher Ákos baranyavármegyei földbirtokos, minthogy birtokának jó része a vonalon túl esik s így annak művelésében s terményeinek betakarításában állandóan akadályozva van, a napokban a déli határon időzött antantbizottság elé járult s a birtokát képező egész földterületnek Magyarországhoz való csatolását kérte. Schlécher Ákost ezért a szerbek nyomában, amint a határmegállapító bizottság helyiségét elhagyta, a legdurvább erőszakkal ütlegelve kísérték Eszékre, ahol a régi várépület szennyes oduinak egyikében sanyalódik most, ki tudja meddig, csupán azért, mert a jog erejében bizva, szót mert emelni ott, ahol ugylátszik, még mindig az erőszak joga dühöng.

— **Visszahonosítás.** A belügyminiszter Ilgner Jozefa orosházi lakost, ki egy osztrák állampolgár özvegye volt és így magyar állampolgárságát elvesztette — Magyarországra visszahonosította.

— **Ítélet a vásárhelyi gyilkosság ügyében.** Bizonyára emlékeznek meg olvasóink arra a páratlan kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságra, amellyel Wolf Mátyás vásárhelyi bérkocsis életét oltották ki. Holttestét hét darabra vágták és az egyik vásárhelyi üres telken hevenyében elföldelték. A holttest egyik lába kikerült a földhányás alól és felfedezték a gyilkosságot, amelynek elkövetésével Fehér Mátyásné és a meggyilkolt unokáját Wolf Ferencet gyanúsították. A két gyanúsított statáriális bíróság elé került. Fehérné az örülést szimulálta. A gyilkosság ügyét később a szegedi törvényszékre tették át, amely több napos tárgyalás után tegnap hozta meg ítéletét, mely szerint Fehér Mátyásné Várdi Máriát szándékos emberölés büntette miatt 10 évi fegyházra ítélte, míg Wolf Ferencet, az ellene emelt vád és következményei alól fölmentette. Az ítélet kihirdetése után Fehér Mátyásné dühöngeni kezdett. Az ügyész felebbezett. Wolf Ferenc egyelőre fogva marad.

— **Laktanyák fenntartása és karbantartása.** A honvédelmi miniszter felhívta a vármegyét, hogy a honvéd körlet parancsnokság területén lévő és a beszállásolási törvények alapján rendelkezésre bocsátott laktanyák 1921. évi fenntartási és karbantartási költségeit külön-külön minden egyes laktanyára vonatkozólag, annak megemlítésével, hogy a laktanya I. vagy II. osztályú avagy fiók laktanya-e, ki kell mutatni. A legénységi szállások és istállók után felmerült költségeket minden laktanyára vonatkozólag egy összegűben, mint a megterített férőhelyekre, elosztva kell kimutatni.

— **Gyujtogató gyermek.** Kenyeres Pál gádorosí lakos tanyáján 7 éves kis fia gyufával játszadozva 3300 korona értékű szalmát hamvasztott el. Az apa ellen gondatlan-ság címén indult eljárás.

— **Rendőri hírek.** Junger Dávidné Kinizsi-utca 7. sz. alatti lakásának kamarájából 2 libát loptak el. Kára 600 korona. — *Kliment Z. Pál* panaszt tett ismeretlen tettes ellen, aki kertjének alsókörrösori kerítéséből 23-án éjjel két szál fenyődeszkát lopott el.

— **Gyűjtés.** A belügyminiszter a komárom-újvárosi ref. egyháznak a folyó év március 25-étől kezdve hat havi időtartamra az egész ország területére kiterjedőleg gyűjtőkönyvvel és gyűjtőívvel pénzbeli adományok gyűjtésére engedélyt adott.

— **Fogbetegség figyelmebe!** Legujabb módszer szerint, garancia mellett készülnek nálam: műfog-sorok szájpaddal nélkül, aranykoronák, aranyhidak, fogtömések és foghuzások. *brassói Greising Albert* műfogász, Kinizsi-u. 7. (Papai-ház.) Tisztviselőknél és közalkalmazot-taknál kedvezményes árak!

* **TÁRKÁNY TERKA érte-síti a tisztelt hölgyközönséget, hogy elegáns, szép kalapjai megérkeztek és vállal minden-nemű alakítást is.** 859

* **Dosztojevszky, Snitzler, Strindberg, Guidoda-Da-Verona, Ujhelyi Nándor, Forró Pál, Szenes Béla, Erdős Renee** most megjelent munkáit olvashatja a „Modern Kölcson-kyntár”-ban, Andrassy-ut 14.

* **1878 év óta fennálló Keleti J. orvosi műszer- és kötszergyártó-cég Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.** elsőrendű ki-vitelben és legolcsóbb napi árak mellett szállít: sérvkötőket, haskötőket, gummigörccsérharisnyákat, orthopádiai készüléke-ket, műlábakat, műkezeket, járógépeket, betegápolási és egészségügyi cikkeket és mindennemű gummiárukat.

FALUHELYEN

is tudják már a régi polgár-emberek, hogy valódi

Diana-sósorszesz

kenetések kell a kifáradt testnek, mert a fájdalom magától ki nem áll, ha nem teszünk ellene semmit. Járnak is tömegesen vásárolni

Diana-sósorszeszt KAPHATÓ MINDENÜTT!

Gyártja: A Diana Kereskedelmi R.-T. Budapest, V., Nádor-utca 30.

Sherlock Holmes nyomoz,

annyt máris megállapíthatok, hogy a cipő tulajdonosának esze volt; rugékony já-

rásu, elegáns külsejű, takarékos ember lehetett, aki cipőjét ki-mélte: mind-erre kétséget kizáró módon abból követ-keztetek hogy „Berson” gummisarkot viselt

BERSON

EREDETI

belvárosi nyakkendő ujdonságok, topp és a többi divatszínű harisnyák, zsebkendők kesztyűk, gallér és kézelők, rövidárúk állandó raktára

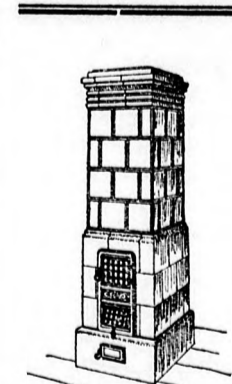
RÓKAY LAJOS

divatárúüzletében Békéscsaba, Bérényi-ut 1. sz. alatt. (Falta-ház)

Ugyanitt egy jó nevelésű fiu tanulónak felvétetik. 12

KERERES MIHÁLY

kályhás-mester, Andrassy-ut 85.

53
Raktár on tart:

Rész cserép-kályhákát nagy vá-lasztékban! Régi kályhák átrakását és javítását állandóan elvállalja

Hölgyek figyelmébe!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy az eredeti bécsi modeljeim meg-érkeztek nagy választékban Elvállalok mindenféle selyemkalapokdíszítését és alakítását, valamint tagái, tagolin és lószőr kalapok átvarrását és bármilyen színre való festését. Divatos tavaszi női és férfikalapok raktáron. Gyászkalapok sürgős esetekben azonnal készülnek. A n. é. hölgyközönség pártfogását kéri: **SZÉLL ISTVÁN** kalapos Baross-utca 14. sz. 544

A nagygerendási hadi művelet -- Franciák elfogása

Írta: BALÁS ADÁM

(Részlet szerzőnek „A proletárdiktatúra Békéscsabán” című történelmi művéből.)

Az 1919. évi március 25-én, kedden, gyümölcsöslió boldogasszony ünnepének hajnalán, négy óra előtt az evangélikus kistemplom tornyából szokatlan harangkongatás riasztotta föl az alvó lakosságot. A kongatást nem tudtuk megérteni: először egyet szót a harang háromszor, utána kettőt, majd háromszor, végül négyet egymásután. Békéscsabán tudniillik régi szokás szerint az evang. kistoronyban három harangot szólaltattak meg tűz esetén, a négy kerület szerint, ahányra a város azelőtt közigazgatásilag fel lett osztva (most hatra osztik) és pedig, ha pl. a tűz a harmadik kerületben volt, minden harangot háromszor kongattak meg, kezdve a legnagyobb (legmélyebb hangú) s végezve a legkisebb harangon. A háború alatt a kistoronyban győnyörű hangú harangjait elvitték ágyunak, csak egyet hagytak meg, a legnagyobbat. Ez az egy harang jelezte most szokatlan módon a veszélyt a lakosságnak.

Ugyanakkor hosszan és rémesen bugott a városi villanytelep szirénája, ami a munkásország riadója volt. A harangkongatás és a sziréna bugása vészjelzős hangzót a csendes, tavaszi éjszakában.

Sokan kimentek az Andrásy-ut végén levő katonai laktanyába, ahol puskával s kézigranáttal fegyverezték föl őket; vegyesen voltak polgári és katonai ruhában. A M. Á. Vasút állomásán gyülekeztek, ahol elszállításukra már össze volt állítva egy hosszú tehervonat. Mindenféle foglalkozású, többnyire fiatal egyénekből verődött össze ez az úgynevezett „vörös hadsereg”, volt köztük egy pár gimnáziumi diák is, de legtöbben a munkásországból valók voltak. Némelyeknek azelőtt soha nem volt puska a kezében. Kivülők részt vett a kirándulásban, vagy ahogyan ők mondták, a hadjáratban, mintegy 35 vasúti ór, abból a vasúti órszámú valók, amely az 1918. okt. 31-iki forradalom idején a vasúti szállítványok védelmére alakult; továbbá körülbelül negyven székelő csendőr, akik az oláhok elől Erdélyből menekülve, már több napja az állomáson tanyáztak; végül a menekült aradi vasutasok vörös őrsége. Lehetek összesen az egész csapatban mintegy százötvenen. Az egész hadjáratot egy volt 101. gyalogezredbeli százados vezette. Volt az állomáson két páncélvonat is, melyet a Kétegyháza székelő hadosztályparancsnoksága küldött a franciák ellen.

A proletárdiktatúra ekkor még csak négy napos volt, a közvélemény még tájékozatlan volt az új uralom törekvéseiről, amely sajtó útján azt hirdette ezen napokban, hogy mivel a polgárság, a burgeoisie, nem tudta megmenteni az országot, a proletárok fogják azt megvédeni az ellenségtől; ezért a franciák elleni ez a fegyveres vállalkozás némileg még népszerű is volt s a lakosság azt rokonszenvvel nézte; csak akkor jözanodott ki belőle, mikor néhány nap múlva Kun Béla, a kommunisták feje, világga kūr-

tólte, hogy mi „nem állunk a területi integritás alapján.”

Meglátván a két páncélvonatot, a tömeg a legnagyobb harcikedvet mutatta. Kijött velük az állomásra Czibor István elvtárs is, a megyei három direktor egyike, hadügyi biztos, állig felfegyverkezve, de mikor látta a harcias hangulatot s megtudta, hogy ütközethez mennek, onnan csakhamar eltávozott; kiment Andrásy Gyula városparancsnok és dr. Székely Lajos ügyvéd, a békéscsabai proletárurolom éles eszű szellemi irányítója s az ő buzdításuk mellett az összegyűlt katonai sorba rendezkedtek s beszálltak a tehervonatra. Reggel fél hétkor indult el a vonat, elül a két páncélvonat haladt. A résztvevők csak annyit tudtak, hogy a franciák ellen mennek, akik híresztelés szerint Békéscsabát akarják megszállni s itt véget vetni a proletárurolomnak; de hogyan fognak velük megütközni, azt nem is sejtették. Ugy vonultak ki eléjük, mint fenyegető ellenség ellen; mégis vigan, énekelve ment a rendezetlen és fegyelmetlen társaság, érve alatta a városból összeverődött u. n. vörös katonaságot; a csendőrök és vasutasok mindvégig fegyvelemben viselkedtek s nem vettek részt a később elbeszélendő fosztogatásban, ezt csakis a városból odakerült tömeg követte el.

Reggel hét óra körül érkeztek a nagygerendási állomásra, mely a szeged—békéscsabai vasúti vonalon van, Békéscsabától 11 kilométerre nyugatra, Csorvástól 9 kilométerre keletre. Az állomás épülete a harmas vágánytól északra fekszik. Nagy zajjal érkeztek az állomásra s ettől északra mintegy száz méternyire helyezték el őket egy rajvonalban, középen I. székely eredetű, lelkes és erős magyarérsű MÁV. hivatalnok vezetése alatt a vasutasok helyezkedtek el, mellettük a székely csendőrök katonai rendben; tőlük két oldalra a városból összeverődött úgynevezett vörösök feküdtek le összevissza s folytonos lármával; az egyik elvtárs például puskája alá támasztékul négy kézigranátot rakott, a többiek nagy rémületre, hiába figyelmeztették a veszélyre, nem engedtek, mert „ő a fronton ezt már úgy szokta tenni.” Mögöttük, hátul egy tanyán, tartalékul az aradi vasutasok helyezkedtek el. A tisztiek (már rangjelzés nélkül voltak) nem mertek a vörösök közt rendet és csendet parancsolni, a bizalmi rendszer a fegyelmet már eltávolította a katonaságból.

Reggeli hét órától délelőtti tíz óra utánig vártak, feküdtek így, fokozódó türelmetlenséggel lesve a Csorvás felől a franciákat hozó vonatot; türelmetlenül, mert hajnalban indulván el, nem ettek s a dél is közeledett. Végre meglátták Csorvás felől a franciákat hozó vonatot, mely Szegedről hajnali öt óra tájban indult el s közepes menetsebességgel 3 óra alatt bejuthatott volna Nagygerendásra, mégis csak 10—11 óra közt érkezett oda; valószínű tehát, hogy utközben tervszerűen késleltették.

Amint a várakozók meglátták a

lassan közeledő s nehezen várt vonatot, nagy lármával fogadták. A vonat mozdonyvezetője a semafornál meggyorsította a sebességet s szinte rohanva hajtotta be az állomásra. Ekkor az állomás épülete mellől előlépett három tiszt (az egyik közülük bizalmi férfi volt) s a rajvonalból kézigranátosan előre vonult mintegy tizenöt ember. A francia katonák lábukat lógatva ültek nyitott teherkocsijaik szélén s meglátván a magyarok rajvonatát, nevetve kiabáltak reájuk, nem lehetett tudni, vajjon gunyból vagy örömmel üdvözölték-e a magyarokat. Amikor a vonat a közép vágányon haladva megállt, a francia katonák egy része s tisztjeik kiszálltak a kocsikból, W. százados-parancsnok két kísérőjével hozzájuk ment s közölte velük szándékát, hogy le akarják őket fegyverezni. A francia tisztiek (voltak vagy nyolcan) hangosan tiltakoztak ez ellen s föl akarták fegyverezni katonáikat, de mikor a franciák vonata mellett két oldalra a két páncélvonat tüzelésre készen, fenyegetőleg ideoda járt, a francia tisztiek áttekintették a helyzetet, hogy kelepcebe kerültek, hogy támadásuk vagy ellenállásuk hiába való, sőt reájuk végetes volna s erre méltatlankodva és szitkozódva megadták magukat; kardjaikat, sőt derékszíjukat is elvették.

A tizenöt előrejött kézigranátos a kocsikból kezdte kihányani a franciák fegyvereit (közben a többiek is lármázva előjöttek a rajvonalból), de ezt a munkát csakhamar abbahagyták, mert a vezetőknél az az ötlete támadt, hogy a franciákat mind átszállítják a békéscsabaiakat hozó vonatba s a franciák vonatát, úgy ahogy van, mindenestül beviszik a békéscsabai állomásra. Így is tettek. A franciákat minden kocsiból külön leszállítva, elvezették kettesével s felállították az állomás épülete mellett tágasabb téren, itt a vörösök kikutatják zsebeiket (nincs-e bennök fegyver vagy ők tudták, milyen szándékkal motozzák meg őket.) Ezután a francia katonák altisztjeik vezetése alatt a legnagyobb rendben beszálltak a közben az állomáshoz közel jövő békéscsabai vonatba, tisztjeik utoljára s külön kocsiba szálltak föl. Ebbe szálltak föl az I. vezetése alatt álló vasutasok s a székely csendőrök is, míg a többi kirándulók a franciák vonatában helyezkedtek el. Ezen vonat utolsó kocsija tele volt municióval, ezt a győztesek kinyitották, de nem bántották; az utolsó előtti kocsi élelemmel volt tele, ennek már neki estek mindjárt.

Igy elhelyezkedvén a győztesek és a foglyul ejtett katonák, megindult a menet: elől haladt egy páncélvonat, utána visszafelé fordult mozdonyal a franciákat, vasutasokat és csendőröket vivő békéscsabai vonat, ezt követte a hangos győztes elvtársakal vivő francia vonat, végül a másik páncélvonat. Elindulás előtt kihirdették ugyan, hogy a franciák holmi-jaihoz nem szabad nyulni, Békéscsabára érve kikutatják s megbüntetik a tolvajokat; mégis mikor az ott levő néhány hivatalos magyar tiszt meg akarta akadályozni a fosztogatást, a győzelemtől ittas kirándulók agyonveréssel fenyegették őket s így szabadon mozogva, első dolguk volt a kocsikban mindent széthányani, az élelmet, bort, csokoládét, cukrot stb mindjárt megették, vagy zsebre rak-

ták, azután ittak, — egy francia orvosnak ott maradt könyveit, műszereit is széthányták, vagy zsebre rakták. Egy kocsiiban talált boros horodót csapra vertek s mohón megitták; a gazdájának csomagjai őrsére ott visszamaradt s rettenő színes (mohamedán) szolgát is borivásra kényszerítették. — Minden kocsiiban ugyanez történt: mindent felforgattak, az értékebb tárgyakat (ruhát, cipőt, revolvert, cukrot stb.) mind magukhoz vették. Emelkedett hangulatban s nagy lármával ünnepelelték menetközben diadalukat, kézigranátokat dobáltak le, így pl. csak az egyik kocsiból 25—30-at dobtak le, mások meg puskájukból lövöldöztek. Az elül menő vonatban utazó csendőröknek és vasutasoknak bizonyosan nem volt tudomása az utánuk robogó vonatban történő garázdálkodásról, mert azt bizonyára megakadályozták volna. Így azonban a kirándulók szabadon cselekedhettek.

A vonatok megállás nélkül haladván, déli 12 óra előtt futottak be a békéscsabai állomásra, ahol a vörösök öt gépfegyverrel várták a franciákat, ha talán mernének valamit megkísérteni. A fosztogatók, meg sem várva a vonat megérkezését és megállását, már az állomás előtt, zsákmánnyal megrakodva, ugráltak le a robogó vonatról s szétszéledtek, félve, hogy az állomáson megmotozzák őket. A városban szerte azután büszkén mutogattak a szerzett zsákmányt s ismerőseiket az emlékül hozott cukorral és csokoládéval kínálták.

Igy a nagygerendási esemény, a franciák foglyul ejtése rövid egy-két óra alatt játszódott le.

Szép, meleg, verőfényes nap s hozzá még ünnepnap is lévén, a főtéren s a vasút utcán nagyon sok kíváncsi ember járkált. Az állomásra is nagyszámu közönség ment ki, közte a Direktórium képviselőiben Ny. cipésmester, fogadni, üdvözölni a hadjáratból visszatérő győzteseket. Várták a vonatokat. A hajnali riadó, sok család tagjának ütközethez való távozása, a szállingozó kősa hírek, végül a Gerendásról megtelefonált győzelmi hír s a francia foglyok elhozása sokakat kicsalogatott az állomásra; a déli órákban ugyais már az egész városban a nagy győzelemről beszéltek.

A franciákat a kocsikból leszállítván, körben felállították, hogy hallgassák meg a reájuk váró beszédet. A kommunisták automobilon lakásáról kivitték az állomásra B. állami tanítónót, aki a foglyoknak francia nyelven mondott beszédet; hogy mit beszélt, azt a körülálló közönség nem értette, de a francia tisztiek — mindjárt a beszéd elején — elakarták távolítani katonáikat a beszéd hallgatásától, azonban hiába- való volt tiltakozásuk. Fegyvereiket, géppuskáikat s municiójukat a városparancsnoksághoz vitték el; ezt a felszereléseket azonban pár nap múlva visszaadták nekik.

Bent a városban ezen nap délelőttjén, 11 órakor a kommunisták a városháza előtt éppen népgyűlést tartottak, amely előtt déltájban Czibor István direktor (vasmunkás) a városháza erkélyéről hirdette ki a nagyszámu hallgatóságnak a franciák fölött aratott győzelmet, a foglyok nagy számát s a hallgatók közt nagy számmal jelen levő polgársá-

Ne essen kétségbe, ha gépalkatrésze, vagy bármilyen más fémtárgya eltörött, mert **jobb lesz mint az új,** ha jótállás mellett Mertz Gyula elektrotechnikai és fémipari vállalatánál (Haan-utca 4. Telefon 22.) hegeszteti meg

got megfenyegetve hozzátette: „Igy suttja le a proletárdiktatura vasökle és ellenállhatatlan ereje azokat, akik ellene mernek föllázadni!”

A franciákat két napig tartották vissza a békéscsabai állomáson, ahol a vonatban internálva laktak; tisztjeiktől bocsánatot kért az inzultusért néhány oda került hivatásos tiszt, felvilágosítva őket, hogy azt nem a magyar hadsereg követte el rajtuk, amely már nem is létezik, hanem az oda csődített csöcselék. Innen a franciákat Szolnokra vitték, majd onnan Békéscsabán keresztül visszaszállították Aradra. Hogy ezt az ügyet az entente-bizottság Budapesten aogyan intézte el a kommunista népbiztosokkal, azt itt biztosan nem lehetett megtudni; tény az, hogy pár nap múlva pozitív alakban elterjedt nálunk a híre, hogy a franciák ezen elfogása és kifosztása miatt kártérítésül egy millió koronát kellett fizetnie az országnak.

Miért jöttek a franciák Szegedről s hová mentek? A kommunisták a feliasztott lakossággal azt hitették el, hogy városunkat jönnek megszállani s itt véget vetni a proletáruralomnak, amely ettől természetesen megijedt, míg a józan gondolkodású lakosságban tilkos örömet kelteit. Tudvalevőleg az 1918. év végi összeomlásunk után Szegedet és Aradot a stratégiai vasutvonalak biztosítása végett a franciák szállították meg s a Franchet d'Espéray-vel 1918. nov. 13-án kötött fegyverszüneti szerződés szerint joguk volt a magyar vasutvonalak katonaság szállítására használni. Ezen szerződés alapján a franciák Szegedről egy 377 emberből álló gépfegyver-különítményt irányítottak csapattestéhez Aradra, természetesen Békéscsabán keresztül. Az elindítást Szegedről rendes forgalmi jelzéssel közölték a közbeeső állomásokkal, így a békéscsabaival is. Erre a jelzésre az Aradról Kétegyháza szorult s ekkor itt székelő 23. hadosztály parancsnoksága elrendelte a franciák lefegyverzését, támogatásul Kétegyházaról két páncélvonatot küldve Békéscsabára, ahol András Gyula városparancsnok a jelzés vétele után kora hajnalban harangkongatással s a villanytelep szirénájával toborozza össze a vörös védelmi csapatot s a laktanyában felfegyverezvén őket, az állomásra küldte...

... Hosszasabban irtam le ezt az eseményt, mint a hogy fontossága megérdemelné. A lezajlott világháború megrázó eseményei mellett s az azóta reánk szakadt csapások között jelentéktelen jelenet ez a nagygerendási eset; de részletesen ismertetem, egyrészt mivel hozzátartozik tárgyamhoz, a békéscsabai 36 napos proletáruralom képének megfestéséhez, másrészt mivel találoán jellemzi züllött s nyomoruságos katonai helyzetünket; végül megörökíttem városunk története számára s a városunk multja iránt érdeklődő utódaink valaha bizonyára csodálkozva fogják olvasni ezt a különös történetet, hogyan fogtak el békéscsabaiak franciákat Nagygerendáson 1919. évi márc. 25-én.

Megvételre

keresek 2 drb kazánkereket 140 cm átmérőjűt, esetleg nagyobbat. Bujtás József Szarvasi-ut 46. 902

IRODALOM

Jerzy Zulawski: Ezüstös mezőkön. Jerzy Zulawski a neve, kinek egyik legérdekesebb regénye most jelent meg Szegeden a Délmagyarország Hírlap- és Nyomdával kiadásában, nálunk még kevésbé ismert. Kétségtelen azonban, hogy mostani regénye az *Ezüstös mezőkön* egyszerre megismerteti őt a magyar közönséggel. Regénye tárgyában, feldolgozásában és megírás módjában egyaránt teljesen új és eredeti. Verne-szerűen kezdődik; néhány földi ember egy ágyú lövedékében elkerül a holdra és hallatlan viszonytárságok után eljut a holdnak a tulsó, állítólag lakható felére. Utódaikból ott új nemzedék fejlődik, mely alkalmazkodik a hold életviszonyaihoz; az emberek kisebbek, könnyebbek, rövidebb ideig élnek és mind koravének, anélkül, hogy szellemi képességük elérné a földi emberekéét. Ezek az emberek új társadalmat és új vallást alkotnak maguknak, melynek középpontjában a földi expedíció utolsó életben maradt tagja, az Öreg Ember áll, akit mithikus tisztelettel vesznek körül. Ez viszont idegennek érzi magát a hold degenerált nemzedékének közepette és évtizedeken át iszonyu sóvárgás epeszli a föld után s ha már az elhagyott bolygóra nincs visszatérés, szemétt annak gömbjére szögezve akar meghalni. Páratlanul merész fantázia és szokatlanul mély gondolatok párosulnak ebben a könyvben, melyet dr. Tonelli Sándor fordított, az eredetinek szépségeit visszaadó gondossággal, magyarra. A nagyérdemű és tetszetős kiállítású, majd 300 oldalas könyv terjesztését a Kultura Könyvkiadó és Nyomda Rt. budapesti cég végzi, ahol megrendelhető és kapható azonosívt minden könyvkereskedésben.

A horgászat kézikönyve megjelent. Irta Schreiner Ferenc honvédszádos, a Tiszavidéki Alföldi Halász-Szövetség társelnöke. Horgászoknak nagyértékű kézikönyv. Ára 40 korona és kapható minden könyvkereskedésben.

SPORT

FOOTBALL

CsAK—Szegedi T. K

Kiváló sporteseményben lesz része a sportközönségnek vasárnap délután. A CsAK tavalyi legyőzője, a Szegedi T. K. játszik bajnoki mérkőzést és — tekintve a Sz. T. K. nagy formáját, (a SzAK-kal szemben 3 : 3, illetve 2 : 0 eredményt ért el) igen erős mérkőzésre van kilátás és a CsAK-nak minden erejét össze kell szedni, ha veretlenségét meg akarja őrizni. Mi bizunk a CsAK győzelmében, mert azt halljuk, hogy a Filippinyiek feltétlenül játszanak.

Eladó szabógép.

Egy jókarban levő Singer-féle szabógép 7000 koronáért eladó. Értekezni lehet Varga József bőrkereskedőnél Csanádapácán.

SZÍNHÁZ

Pillangó főhadnagy.

Mindenkinek igaz öröme szíven telt ház előtt került színre Martos Ferenc operettje, *Pillangó főhadnagy*. Tartalma, meséje a darabnak alig van. Operett s ezzel mindent elmondottunk. Tele humorral, szellemes fordulatokkal, kedves muzsikával és tánccal. Az előadás jól rendezett, kitűnő volt. A hibátlan működő együttesből is kiváltak G. Patkós Irma, Pataky Jolán, Hortobágyi, Székely, Dinnyési Kató, Jávör és a vendég Nemes.

Az új színházi helyérek. Tegnap számunkban közölt hirdással kapcsolatban rendelkezésünkre bocsájtott felemelt helyérek a következők: Alsó és középpáholy I—III. sz. 260, középpáholy IV—VI. 210, VII—VIII. 164, felsőpáholy 136, zsöllye I—IV. sor 65, zsöllye V—VIII.

50, támlásszék IX—XIV. sor 40, zártzék XV—XIX. 30, zártzék (diák-hely) 12, páholyülés 50, erkélyülés I. sor 25, erkélyülés II—III. sor 20, karzatülés 20, erkélyálló 11, karzat-álló 9 K.

Műsor:

Szombaton bérletszünetben két előadás. Délután: *Offenbach*, operett. Este: *Tót leány*, népszimnő.

Vasárnap bérletszünetben két előadás. Délután: *Gésák*, operett. Este: *Pillangó főhadnagy*, operett.

Hétfőn: B) bérletben *Szerelmem vására*. Amerikai dráma.

Kedden: A) bérletben *Három a kislány*. operett.

Szerdán: B) bérletben *Három a kislány*, operett.

Csütörtökön: Bérletszünet, csak felnőtteknek *Csak párosan*, bohózat.

Pénteken: A) bérletben *Bob herceg*, operett. Vida Ius vendégfelléptével, felemelt helyérekkel.

Szombaton: B) bérletben *Bob herceg*, operett, Vida Ius vendégfelléptével, felemelt helyérekkel.

Vasárnap este bérletszünet. *Hollandi menyecske*, operett, Vida Ius vendégfelléptével, felemelt helyérekkel.

Az előadások este fél 8 órakor kezdődnek.

Nappali pénztár a karzati feljárnál levő pénztár helyiségben d. e. 9—12 ig és d. u. 3—5-ig. Esteli pénztárnyitás fél 7 órakor.

Nádor Mozgó.

(Lady Hamilton II. része és A déli tenger kalózái)

Zigotó, Fatty és Chaplin leghíresebb amerikai burleszk komikusok bohózatai egészítik ki a jövő heti műsort, melyek közül „A komédiás leány” cirkuszdráma szombat és vasárnap, Lady Hamilton II. része hétfőn és kedden, míg A déli tenger kalózái I. része szerdán és csütörtökön kerülnek műsorra. Lázás érdeklődés és várakozás előzi meg Lady Hamilton folytatását, melynek első része általános vélemény szerint a teljes sikert és csodálatot váltotta ki. A lebilincselő tartalom hatásosan folytatódik a II-ik részben, mely az I. rész látványosságait messze túlszárnyalja. Nem kisebb érdeklődésre tart számot a 3 részes amerikai kalandtörténet: „A déli tenger kalózái”, mely az amerikai leleményesség igazi kifejezője, annyi izgalommal és bravuros trükkökkel, hogy a néző különben már elképzelné sem tud s a következő felvonás már újabb izgalommal szolgál.

Közgazdaság.

Gabonarostákról

Hogy természet gabonánk a világ piacán méltó helyet foglalhasson el, elsősorban a jó vetőmag beszerzése után arra kell törekednünk, hogy oly helyeken, hol a töke hiányzik arra, hogy megfelelő vetőmagot szerezhesünk be, szükséges a jó rosta (henger, konkolykiválasztó és szelrosta) — beszerzése, mert csak tiszta gyommentes magvak állják meg azokat az árakat, melyeket a termelő megkívánhat.

Ha a piacon nézzük azon gabonamintákat, melyek eladás előtt a vevő kezébe jönnek, azt látjuk, hogy az idegen magvak sokasága 8—10 százalékát teszi ki az eladó gabonának, némelyeknél még több — már most ha még ehhez az üszökgárt 8—10 százalék, hozzáadják — alig marad tényleges gabonánkban 60—80 százalék, ily módon természetesen, hogy gabonafeleslegünk sokkal kevesebb lesz. Tehát ha ezt kikerülni óhajtjuk, iparkodjunk jó rostákat beszerezni és ha a kisgazdák — saját terükre ilyeneket beszerezni nem bírnak — szövetkezet útján 8—10 szomszéd e nehézséget könnyebben legyőzheti. Szerezzék be. Ma már oly kitűnő

rosták állanak a gazdák rendelkezésére, melyek minden tekintetben a kívánalmaknak megfelelnek — nem tudom eléggé ajánlani a henger (konkolykiválasztó) rostát, mely kisgazdáknál már a cséplés után működésbehozható, hogy a vetés idejére szép, tiszta vetőmagra tehessünk szert — így tisztább gabonatermesre számíthatunk.

Az eladásnál sem lesznek az árban oly nagy különbözések, mert csak valljuk meg, a kereskedő sem fizethet oly áruért, melyben mindenféle gyommag: ördögbockor — ragadófü, néhány vadborsó, konkoly stb. van — annyit, mint a szintiszta magért.

A jelenlegi viszonyok között — habár a rosták ára magasra szökött — a gabona magas árat tekintve, legjobb befektetés és alapozás a jövőre való tekintetben szövetkezés folytán a különféle rosták beszerzése. Azt hiszem, felesleges említenem gazdatársaimnak, hogy a gazos buza, árpa vagy zabvetés termései mindig igen sok kívánnivalót hagynak hátra, hogy átlagtermésünk, megközelítőleg a magasabb átlagokat, elérjük. V.L.

Zürichben a magyar koronát 0.54-el jegyezték.

Valuták:

Napoleon	3425—3475
Angol font	4050—100
Dollár	920—930
Francia frank	7983 ¹ / ₂ —7984
Márka	267—277
Lira	4450—5000
Oszták kor.	11 ¹ / ₂ —12 ¹ / ₂
Rubei	—
Leu	640—655
Szokol	1620—1640
Svájci frank	—
Dinár	1020—50
Lengyel márka	19—20
Bécsi kifizetés	11 ⁵ / ₈ —12 ⁵ / ₈
Ezüst korona	—
Ezüst kétkoronás	—
Ezüst forint	—
Ezüst 5 koronás	—
Arany 10 kor.	—
20 kor. arany	—

Gabonaárak:

Tiszavidéki buza	2870—2920
Egyéb buza	2840—2900
Rozs	2000—2025
Takarmányárpa	2050—2125
Sörárpa	2125—2225
Zab	2125—2150
Tengeri	2450—2500
Köles	2350—2450
Repce	4000—4100
Korpa	1480—1500

Sertésárak:

Zsirsertés nehéz	110—120
Zsirsertés, könnyű	76—110

NÁDOR MOZGÓ

Március hó 25. és 26.
szombaton, vasárnap:

Zigotó mint leányszöktető

burleszk 2 felvonásban

A komédiásleány

cirkuszdráma 4 felvonásban.

Előadások: szombaton 1/27 és 1/29-kor
vasárnap 6, 1/28 és 9-kor

Március hó 27. és 28.,
hétfőn és kedden:

Fatty és a Baby

bohózat 2 felvonásban

Lady Hamilton II. része

Az üstökös, 6 felvonásban.

Előadások: 1/27 és 1/29 órakor

Főszerekesztő: VIDOVSZKY KÁLMÁN
Felelős szerkesztő: CSORBA BÉLA

Kiadja és nyomtatja:

A Körösvidék Békéscsaba Keresztény Nyomda és Lapkiadó R.-T. Békéscsaba Szent István-tér 18. szám.

Eladó mozgószinbáz berendezés

amely áll 8 HP. benzinmotor, 8 HP. 55 amp. 65 Volt dinamó, Gaumont máltai keresztvesztítőgép, lámpaház lámpával, kapcsolótábla teljesen felszerelve, 100 drb Thonet-szék felcsapós stb. Minden elfogadható áron eladó. Értekezni lehet a kondorosi csárdában Kondoroson. 904

Kristályviz

egyedüli főelárusító helye
Hász és Kovácsnál Gyulán
Városház-utca 8. sz. alatt
Interurbán telefon 130. sz.

2471. lkt. sz. Békéscsaba r. t. város polgármesterétől.
1922.

Hirdetmény.

Közhírre-teszem, hogy a 104300-901. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet értelmében a tavaszi lóvizsgálat Békéscsaba r. t. város bel- és külterületére nézve a jövő április hó 3., 4., 5. és 6-án minden nap délelőtt 7 órától 12 óráig és délután 2 órától 5 óráig az állatvásártéren, 6-án Gerendáson lesz megtartva.

Ezen napokon a jelzett helyre és időre minden lótulajdonos összes lóállományát (tehát csikóját is) megvizsgálás végett köteles elővezetni és pedig a következő sorrendben:

Április hó 3-án a város egész belterületéről I-VI. kerület;

Április hó 4-én a külterületről 1-1000-ig a tanyákról;

Április hó 5-én a külterületről 1455-2401. számú tanyákról;

Április hó 6-án a külterületről Gerendás kirendeltséghez tartozó 1000-1354. számú tanyákról pedig Gerendáson a községháza előtti téren.

Április hó 7-én, otthon a helyszínen a város kül- és belterületén elszórtan a többi haszonállatok fognak megvizsgáltatni.

Felhívom a lótulajdonosokat, hogy lovaikat megvizsgálás végett a kitűzött helyre és időre elővezetni el ne mulasszák, mert az elmaradott lovak nem csak hogy saját költségükre lesznek megvizsgáltatva, hanem a legszigorubb bírsággal is lesznek sújtva.

Békéscsaba, 1922. március 21.
Dr. Medovarszky
h. polgármester.

Eladó ház.

Teleki-utca 29. sz. alatti ház eladó és azonnal beköltözhető. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Galli Károly ügyvéd. 914

SZEPLŐ ellen
Dr. Jutassy Szeplőkencőse

csalhatatlan és ártalmatlan. Kapható szaküzletekben, vagy utánvét mellett dr. Jutassy kozmetikai gyógyintézetében Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. Minden egyéb szépségábról tájékoztató füzet ingyen. 900

Meghívó.

A Békéscsabai Sertéshíz aló Részvénytársaság

X. évi rendes közgyűlését

Békéscsabán, saját székházában 1922. évi április hó 2-án, d. e. 11 órakor tartja, melyre a t. részvényesek ezennel meghívottnak.

Tárgysorozat :

1. Jegyzőkönyvvezető kirendelése és két részvényes kiküldése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről, az 1921. évi zárszámadások előterjesztése, a felügyelő-bizottság jelentése és határozathozatal a felmentvény iránt.
3. Felügyelő-bizottsági tagok választása 3 évre.
4. Esetleges indítványok.

Kelt Békéscsabán, 1922. márc. 24.

Az igazgatóság.

A t. részvényesek értesítetnek, hogy az 1921. évi eredeti zárszámadások a társaság helyiségeiben az alapszabályok 20-ik §-a értelmében kifüggesztettek és ott a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kivonat az alapszabályokból :

10. §. Minden részvény birtoka a közgyűlésen egy szavazatra jogosít, mely személyesen, avagy törvényes képviselő által gyakorolható.

16. §. Csak azon részvényes bír a közgyűlésen szavazati joggal, aki a közgyűlés előtt legalább 60 nappal novére írt részvényeit, vagy az erről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványt, a meghatalmazott pedig meghatalmazását a közgyűlés előtti nap déli 12 óráig a társaság pénztáránál, vagy a Békésmegyei Altalános Takarékpénztár R-T. Békéscsabán pénztáránál bemutatja. Jogi személyek, kiskorúak és gondnokoltak szavazati jogát törvényes képviselőjük gyakorolja, tekintet nélkül arra, hogy ő maga részvényes-e, vagy sem.

**BENZIN,
KENŐOLAJOK,
PETROLEUM,
KOCSIKENŐCS**

és az összes üzemanyagok és technikai cikkek raktárról gyári áron azonnal és előnyösen beszerezhetők:

DORN ISTVÁN mérnök raktárából.

Békéscsaba. Telefon 143. (A berlini Daimler Motorenfabrik és a Hofherr Schrantz és Clayton Schuttlworth gépgyárak v. mérnöke.) Használt gépek vétele és eladása. A MÁV. gépgyár képvisellete. Manometer, kazán, motor, dinamó javítások. Vállalja gépezetek gazdaságos karbantartását. 674

Meghívó

A Békéscsabai Kisgazdák Termelő-, Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezete (korlátolt felelősséggel)

Békéscsabán, a Békéscsabai Kisgazdák Egyletének nagytermében 1922. évi április hó 2.-án, délután 3 órakor tartja

IV. üzletévi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezeti tagok tisztelettel meghívottnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1922. év április hó 9-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz

Tárgysorozat :

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két szövetkezeti tagnak kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságok évi jelentése.
3. Az 1921. üzletév mérlegének megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereségnek felosztása felett s a felmentvények megadása.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Az alapszabályok 2., 6., 8., 15., 16., 37., 57. és 62. §§-ainak módosítása.
6. Netaláni indítványok.

1921. évi december 31-én a tagok száma 2421, üzletrészeiknek száma pedig 10066 volt, az év folyamán belépett 158 tag 1544 üzletrésszel, kilépett 3 tag 29 üzletrésszel. Békéscsaba, 1922. március hó 18-án.

Az igazgatóság.

AKAR ÖN SZÉP LENNI?

Használjon: **Maklura-örömet, szappant és pudert** és arca rózsás, üde, bársonyos, puha és fiatal marad, szeplő, májfolt, miteszer és pattanás ellen a legjobb szer. — Vidékieknek postai szűküldés! Kapható:

10

GALLY és WÉNICH drogériájában
Békéscsaba, Szent István-tér 16. szám alatt.

RÓKA ÉS TÁRSÁ
BUDAPEST V. CSANÁDY U. 3.

teherautó telepe.

Telefon 46-01.

Vesünk teherautókat és autobuszokat bármilyen állapotban

Teherautók. Autobuszok Pótkocsik 25 drb raktáron.

Eladó vizmentes sátorponyva

Egy 4 méter széles és 4 és fél méter hosszú jó karban levő vizmentes sátorponyva eladó. Békés, V., Lánc-utca 17. 906

Kiadó birtok

Mezőturi határban, Perespusztán, Nagylapos vasutállomástól 4 km. távolságban 281 holdas birtok jó gazdasági épületekkel, 3 szobás urilakkal 6 évre haszonbérbe kiadó. Cim: Pádár Mezőtur, Perespuszta.

Belsőtelek házzal

gyümölcsöskerttel, összes gazdasági épületekkel

sürgősen eladó

özv. Fodor Józsefné Csanád-apáca. 908

ELEGÁNS

TARTÓS

OLCSÓ

Olcsó, magastörzsű almafa-ajtványok

Charlamowszky, Sándor cár, Klár, Tüköralma, Téli aranyparmén, Canadai renet fajokban. Francia őszibarack-ajtványok a legjobb fajokban. Szép, gyökeres ribizli fűvek olcsón kaphatók Ványa Vilmos tanitónál Békéscsaba, III., Sopronyi-utca 2. 862

Szentirmay Eau De Chinine

Megszünteti a korpaképződést s erősíti a hajtalajt.

Egy üveg ára 70 K
Viszonteladónak 20%o

Szentirmay drogéria
Budapest, VII., Erzsébet-körút 37. sz.
Telefon: József 121-47.

Íróasztalok

teljes irodaberendezések
angol klub és fakeretes
börgarnitúrák, uj és
használtak alkalmi
árban, díjtalan
csomagolás!

Lányi-nál Budapest,
V., Lipót-körut 26. (az udvarban)

Nagy gyertyaraktár!

Békéscsabán, Szarvasi-ut 15. szám
alatt az Első Békéscsabai Han-
gya Keresztény Fogyasztási és
Értékesítő Szövetkezethél min-
dennemű templomi és háztartási
gyertya és templomi fáklya a

legjutányosabb napi áron

kapható. Képes gyertyáink pá-
ratlan szép kivitelűek. Mintával
és árajánlattal készséggel szolgál-
unk. Vidéki megrendeléseket akár
postán, akár vasuton azonnal esz-
közlünk. Minta szerinti megrende-
léseket is elfogadjuk. 897

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

Moldoványi István

szijgyártó Békéscsaba, Be-
rényi-ut 1. sz. Falta-féle ház

Allandóan raktáron tartok:
Luxus- és munkás lószerszámokat. Jutányos árak!
Javításokat gyorsan és pon-
tosan készítek. 1-13

Háziurak és asszonyok!

Sok pénzt takarítanak meg, ha szo-
bafestésüket velem csináltatják, vagy
ha költségvetést kérnek tőlem, mi-
vel most érkeztek meg a legújabb
szobafali mintáim, ugymint selyem-
falak, gobelének és tapéta utánzatok
Olcsón készítek minden e szakmába
vágó munkát annál is inkább, mivel

festészeti cikkekéből üzletet

rendeztem be, ahol minden házi-
asszony beszerezheti olajfesték, por-
festék, padlóakk, arany és ezüstpor
szükségletét hozzávaló tinkturákkal
és ecetekkel, úgy, hogy ehhez a
házfestéshez utasítással teljesen
ingyen szolgálók és az olajfestéke-
ket minden minta után megvegyítem

Szikora Mihály szobafestő

Békéscsaba, Berényi-ut 13. sz.

„FUTURA“

A MAGYAR SZÖVETKEZETI KÖZPONTOK
ÁRUFORGALMI RT.

BÉKÉSVÁRMEGYEI KIRENDELTSÉGE

Békéscsaba, Kossuth-tér 8. (Saját ház)
Telefonszám: 88. és 154.

11

Foglalkozik:

MEZŐGAZDASÁGI TERMÉNYEK, ÁLLATOK,
GÉPEK, ESZKÖZÖK, VETŐMAGVAK
VÉTELEVEL ÉS ELADÁSÁVAL

Saját készítményű **TÁBORI TŰZHELYEK** mûhelyemben készen
ventillátoros kaphatók.

SZECSKAVÁGÓK-ra és megrendeléseket már most elfogadok,
JÁRGÁNYOKRA-ra melyek a megrendeléstől számítva 3-4
(1 lora) 397 héten belül mûhelyemből leszállíthatók.
Kérjen árajánlatot! Kérjen árajánlatot!

Lokomobil és egyéb mezőgazdasági gépek javítása és készítése

VÁRHEGYIPÁL gépjavitóműhelye,
Csaba, Orosházi-u. 58

BELANKA MIHÁLY

ÉPÍTÉSZ BETONÁRUGYÁRA BÉKÉSCSABÁN,
Gyár Kazinczi-u. Iroda és raktár Andrassy-ut 18. Telefon 162

„Vulkán“ kaszakó,
Vasbetonkerítések,

Cementcserép,
Cementlapok,

Járdalapok,
Vályuk stb.

44

STASZENKA JÁNOS és FIAI BÉKÉSCSABA

SZARVASI-UT 4. DAMJANICH-UTCA 2.

Kocsik javítását, fényezését elvállaljuk. — Luxus és
teher lószerszámok, szerszámkenőcs és pataszir allandóan
kaphatók jutányos árak mellett. Egy uriszánkó, egy pár igen
finom angol komotszerszám és nyergek jutányosan eladóak.
135

Nagy Gy. Lajos

cipész, Baross-utca 19. sz.
Grünwald Mór házában.

Készít férfi, női- és gyer-
mekcipőket úgy francia,
mint amerikai formákban!

Ezenkívül javítások a leg-
gyorsabban és legolcsóbban
készülnek. 1-109

ÉRTESETÉS

Tisztelettel értesítem a n. é. kö-
zönséget, hogy mindennemű fali,
inga, zseb- és ébresztő órák
javítását, valamint minden-
nemű ékszerjavítást és átala-
kítást a legpontosabb és leg-
jutányosabb árak mellett elvál-
lalok. Tisztviselők, vasutasok és
katonák árengedményben része-
sülnek. Nagy választék sweici
zseb, valamint inga, fali és éb-
resztő órákban. Vidéki megren-
delés a legrövidebb idő alatt el-
lesz intézve. Aranyat és ezüstöt
veszek. Szíves pártfogást kér!

Schreyer György

órás és ékszerész-cég Békéscsaba,
Hunyadi-tér, (Csirkepiac sarkán.) 66

Divatos férfi- és nőikalapok
igen nagy választékban!

Szalma, tagál, tagolin, lószőr női ka-
lapok festése, átvarrása, alakítása és
diszítése izlésesen, valamint férfi ka-
lapok alakítása gyorsan készülnek

Klinghammer István

kalaposmester modernül berendezett
mûhelyében Csaba, IV., Berényi-ut 3.
696

Elsőrendű lószőrt vásárol

bármely mennyiségben

Pólya Ferencz

szita- és sodronyárkészítő
Békéscsaba, III., Wetter-utca 13.

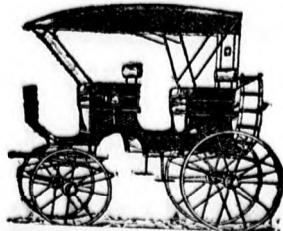
Zlehovszky György és Fiai

Békésvármegye és környékének
legnagyobb kocsigyártó telepe.

Gyártunk:

Auto-oarossériákat, mindennemű luxus-, üz-
leti- és gazdasági kocsikat a legmagasabb
igényeknek is. — Használt kocsit újaként
beoszerölünk. — Méltányos és szolid árak!

A nálunk készült kocsikért egy évi felelősséget vállalunk!

Békéscsaba, Orosházi-utca 48-50
szám alatt. — Alapított: 1884.

Elvállalunk:

Minden e szakmába vágó bognár-, kovács-
és szattiermunka javításokat. — Kocsifénye-
zéseket a legrövidebb idő alatt készítünk.
Garantált békéből munka jó anyagokból!